

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะเป็นการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ระหว่างกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งก่อน พ.ศ. 2509 กับกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งหลัง พ.ศ. 2509

สมมุติฐานการวิจัย

1. ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับการแต่งตั้งก่อน พ.ศ. 2509 กับศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับการแต่งตั้งหลัง พ.ศ. 2509 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์อำเภอประจำกิ่งอำเภอทุกคน จำนวน 647 คน
2. การเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองจำนวน 1 ชุด โดยผู้วิจัยได้นำส่ง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เฉพาะในเขตการศึกษา 12 ส่วนในเขตการศึกษา 1-11 ได้จัดส่งและรับคืนโดยบริการทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 612 ฉบับคิดเป็นร้อยละ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาธิการอำเภอ ส่วนมากเป็นชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิปริญญาตรี และดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ทำง่า 15 ปี
2. ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอในประเทศไทย ด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.78$) ด้านความต้องการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 2.90$) ด้านการแสดงออกในการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.23$) และด้านความต้องการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.17$) ด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.51$) ส่วนความต้องการความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.27$)
3. ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มบรรจุก่อน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.89$) ด้านความต้องการในการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 2.99$) ด้านการแสดงออกในการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.21$) ส่วนด้านความต้องการการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.44$) ด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.52$) และด้านความต้องการความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.59$)
4. ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มบรรจุกหลัง พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ด้านการแสดงออกร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.87$) และความต้องการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 3.01$) ด้านการแสดงออกในการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.08$) และความต้องการการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.50$) ด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.49$) และความต้องการความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 3.25$)
5. การเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ด้านการแสดงออกและด้านความต้องการ

ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 และกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 ด้านการส่งออกในการร่วมประสานสัมพันธ์ ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.89$) และศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.87$) ด้านความต้องการการร่วมประสานสัมพันธ์ ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 2.99$) และศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 3.01$) ด้านการส่งออกการควบคุม ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.21$) และศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.08$) ด้านความต้องการการควบคุม ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.44$) และศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.50$) ด้านการส่งออก ความรักใคร่ผูกพัน ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.52$) และศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.49$) ด้านความต้องการความรักใคร่ผูกพัน ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุคน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 4.59$) และศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 3.25$)

การอภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง ลักษณะพฤติกรรม รมผู้นำของศึกษานิเทศก์ อำเภอในประเทศไทย มีข้อควรอภิปราย และเสนอแนะ ดังนี้

1. ลักษณะของงานและบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอเปิดโอกาสให้เพศชาย ปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าว ต้องการผู้มีประสบการณ์ ดังนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ จึงมีอายุอยู่ในระหว่าง 31-40 ปี มีพื้นฐานทางการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี เพราะภาระกิจของศึกษานิเทศก์อำเภอต้องทำงานสัมพันธ์กับหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานของราชการกระทรวงอื่น ๆ เพราะศึกษานิเทศก์อำเภอมีบทบาทในการ เป็นผู้ประสานงานของกระทรวงศึกษานิเทศก์ การมีพื้นฐานความรู้ อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี น่าจะมีผลต่อสถานภาพของตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ จะพบว่าศึกษานิเทศก์

อำเภอที่บรรจุก่อน พ.ศ. 2509 และบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 ได้พยายามที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ให้สามารถอยู่ในสถานภาพของตำแหน่งอย่างดี ขณะเดียวกันสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการก็มีนโยบายในการพัฒนาศึกษาธิการอำเภอให้มีความรู้สูงขึ้น

2. เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอในประเทศไทยที่ปรากฏพบว่า ศึกษาธิการอำเภอในประเทศไทยมีลักษณะพฤติกรรมด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.78$) และด้านการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 2.90$) น่าจะกล่าวได้ว่า ศึกษาธิการอำเภอในประเทศไทยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือชักนำให้เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมกิจกรรม ในระดับปานกลาง ในขณะที่เกี่ยวกับศึกษาธิการอำเภอในประเทศไทยก็ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมในด้านการประสานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเลย ลักษณะพฤติกรรมผู้นำในรูปแบบลักษณะ เช่นนี้ จึงอาจจะกล่าวได้ว่าศึกษาธิการอำเภอในประเทศไทยมีบุคลิกภาพที่ไม่สอดคล้องกับบทบาทและภาระกิจของตนเอง ซึ่งจะต้องประสานสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยการร่วมประสานสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกระบวนการรวมตัวกันของบุคคล ลักษณะการปฏิสัมพันธ์เป็นไปในรูปแบบของการอยู่ร่วมกัน บุคคลที่มีพฤติกรรมร่วมประสานสัมพันธ์น้อย หรือพวกที่ไม่ชอบสังคมจะมีแนวโน้ม ที่คิดถึงแต่ตนเอง ดังนั้นการประกอบกิจกรรมของกรมประเภทนี้ จึงมักจะพยายามปลีกตัวไม่เกี่ยวข้องกับคนอื่น

ในลักษณะพฤติกรรมผู้นำที่ตรงกันข้าม คือ ถ้ามีการแสดงพฤติกรรมในการร่วมประสานสัมพันธ์สูง โดยทั่วไปแล้วจะมีแนวโน้ม เป็นคนเปิดเผย ชอบคบค้าสมาคมกับคนอื่น และชอบให้คนอื่นสนใจจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.78$) ของศึกษาธิการอำเภอ ในประเทศไทย นั้น แสดงว่าลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง นับว่าเป็นผลดีกับศึกษาธิการอำเภอ ส่วนในด้านความต้องการการร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำนั้นควรจะต้องแก้ไข เพราะการที่ศึกษาธิการอำเภอเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ นั้น น่าจะกล่าวได้ว่าเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมตามภาระกิจที่เกิดจากความรับผิดชอบเท่านั้น มิได้เกิดมาจากความต้องการของบุคลิกภาพที่แท้จริง

¹W.C. Schutz, Joy : Expanding Human Awareness

3. เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในประเทศไทย ด้านการแสดงออกในการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.23$) และในด้านการต้องการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.17$) จากผลการวิจัยนี้ ได้ชี้ให้เห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในประเทศไทย เป็นผู้ที่มิบุคคลิกภาพที่ไม่ต้องการให้ใครมาควบคุมตน และในขณะที่เดียวกันตนเองก็ไม่ต้องการที่จะควบคุมเพื่อนร่วมงาน ลักษณะพฤติกรรมผู้นำดังกล่าวนี้ อาจจะเกิดจากการมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบสูง นั้นแสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ มีทัศนคติหรือความเชื่อว่า ผู้ร่วมงานเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง ผู้ร่วมงานขยัน คั่งที่ คักกลาส แมกเกรเกอร์ (Douglas McGregor) ไค้กล่าวไว้ทฤษฎี¹

การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอได้แสดงลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ด้านการแสดงออก และด้านการควบคุม ในระดับปานกลางนับว่าเป็นผลดีกับบทบาทและภารกิจของศึกษานิเทศก์อำเภอ เนื่องจากการควบคุมเป็นพฤติกรรมที่แสดงออก ขึ้นเนื่องมาจากความต้องการ เกี่ยวกับอำนาจ พฤติกรรมการควบคุมมักเกิดไม่ปัญหา ขึ้นหลังจากรวมตัวกันแล้ว เพราะบุคคลต่างก็แสดงบทบาทของตนออกมา มีการค้นคว้าแสวงหาอำนาจการแข่งขัน²

บุคคลที่มีพฤติกรรมควบคุมต่ำเกินไปเป็นพวกยอมเสียสละ มีแนวนโยบายที่จะยอมเป็นเอง ยอมผลอำนาจ มักจะดำรงตำแหน่งที่ไม่มีการตัดสินใจ³ ส่วนบุคคลที่มีพฤติกรรมการควบคุมมากเป็นพวกนิยมการใช้อำนาจ ปรารถนาอำนาจเป็นจุดสุดยอด ต้องการบังคับผลักดันคนอื่นด้วยอำนาจที่ตนมี

¹ Douglas McGregor, The Human Side of Enterprise (New York : McGraw-Hill Book, 1960), p. 53.

² W.C. Schuts, Joy : Expanding Human Awareness , p.135.

³ Ibid, p. 137.

4. เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอในประเทศไทย ด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 5.51$) และด้านความต้องการความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.27$) จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองด้านดังกล่าวนี้ อยู่ในระดับที่จะทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอประสบความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ เนื่องจาก ความรักใคร่ผูกพันเป็นพฤติกรรมภายใน หรือภายนอก อันเนื่องมาจากความต้องการทางอารมณ์ ได้แก่ความใกล้ชิด สนับสนุน ความรัก และความเกลียด บุคคลที่มีพฤติกรรมความรักใคร่ผูกพันน้อยมักหลีกเลี่ยงที่จะสนิทสนมกับคนอื่น แต่ในจิตใจสำนึกพยายามแสวงหาความรักใคร่ชอบพอ พิศนะของคมประ เภทนี้พอสรุปได้ว่า เรื่องของความรัก ความชอบพอ เป็นความเจ็บปวดทรมาน

บุคคลที่มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ความรักใคร่ผูกพันมากกว่าปกติ เป็นพวกที่มีจิตใจสำนึกคิดว่า แม้ประสบการณ์เกี่ยวกับความรัก ความชอบ เป็นครั้งแรกของตนจะไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะพยายามอีกครั้ง คิดว่าผลจะดีขึ้น การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอมีลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านความรักใคร่ผูกพันตามที่กล่าวแล้ว นับว่าเป็นผลดีกับบทบาทและภารกิจของศึกษานิเทศก์อำเภอ

5. ผลการเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์ ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจุคน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.89$) และกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.87$) ส่วนด้านความตระการการร่วมประสานสัมพันธ์ ศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจุคน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำ อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.99$) และกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 3.01$) จากผลการวิจัยได้พบว่า ลักษณะพฤติกรรม ด้านการร่วมประสานสัมพันธ์ของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองกลุ่ม ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ คือมีลักษณะพฤติกรรมผู้นำที่ไม่แตกต่างกัน

การที่ศึกษาธิการอำเภอทั้งสองกลุ่มมีลักษณะพฤติกรรมผู้นำในการแสดงออกคำชม การร่วมประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลางนั้น น่าจะกล่าวได้ว่าเป็นการสอดคล้องกับ บุคคลิกภาพของศึกษาธิการอำเภอ เพราะทุกคนที่ประสบความสำเร็จจะมีพฤติกรรมร่วมกับ คนอื่นได้อย่างสบายใจ ในการรวมกลุ่มกับเพื่อนสามารถสวมบทบาทต่าง ๆ ได้อย่างไม่มีความกังวลใจ ๆ การที่ศึกษาธิการอำเภอทั้งสองกลุ่มแสดงลักษณะพฤติกรรมค่านี้อยู่ในระดับปานกลาง จึงถือว่าส่งผลกระทบที่ดี กับบุคลิกภาพของศึกษาธิการอำเภอทั้งสิ้น ส่วนลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ในด้านความต้องการการร่วมประสานสัมพันธ์ ของศึกษาธิการอำเภอทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับต่ำ นั้นเป็นสิ่งที่ไม่น่าพอใจ สมควรได้รับการพัฒนาโดยด่วน เนื่องจากบทบาทและภาระกิจของ ศึกษาธิการอำเภอในสภาพปัจจุบันของปฏิบัติงานในฐานะของผู้อำนวยการ ดังนั้นทักษะด้าน มนุษยสัมพันธ์และ กระบวนการกลุ่ม จึงเป็นสิ่งสำคัญตามที่ พิปเนอร์ (Pifner) ได้กล่าววาทะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้ใดยังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพ แวดล้อม หรือบรรยากาศองค์การ จากผลการวิจัยชี้ว่า ลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านการร่วม ประสานสัมพันธ์ ของศึกษาธิการอำเภออยู่ในระดับต่ำ แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอขาดทักษะ ด้านมนุษยสัมพันธ์และกระบวนการกลุ่ม จำเป็นที่หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารบุคคลากร ดังกล่าวควรจัดทำแผน และโครงการ การพัฒนาศึกษาธิการอำเภอ ในด้านความรู้ ความ เข้าใจในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ และกระบวนการกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะ เอกอัครบุคคลควรที่จะได้พัฒนาตนเอง ด้วยการสำรวจตนเองเพื่อทราบถึง ความเชื่อ ค่านิยม และความต้องการของตนอันจะเป็นแนวทางในการที่จะปรับปรุงบุคลิกภาพของตน ให้มีลักษณะ พฤติกรรมค่านความต้องการการร่วมประสานสัมพันธ์ สูงขึ้นกว่าสภาพที่เป็นอยู่

6. ผลการเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านการแสดงออกในการควบคุม ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอบรรจุก่อน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.21$) และกลุ่มบรรจุหลัง พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 4.08$) ส่วนด้านความต้องการการควบคุมศึกษาธิการอำเภอที่บรรจุก่อน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.44$) และกลุ่มที่บรรจุ หลัง พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.50$) ลักษณะ

¹ W.C. Schutz, Joy : Expanding Human Awareness, p.194

พฤติกรรม ด้านการควบคุมของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองกลุ่ม ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ คือมีลักษณะพฤติกรรมผู้นำที่ไม่แตกต่างกัน

การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองกลุ่มได้แสดงลักษณะพฤติกรรมผู้นำทั้งสองด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นั้นชี้ให้เห็นว่า โดยส่วนรวมแล้วศึกษานิเทศก์อำเภอ มีบุคลิกภาพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของค่านิยมและความเชื่อ ที่ไม่ต้องการที่จะควบคุมเพื่อนร่วมงานและไม่ต้องการถูกเพื่อนร่วมงานควบคุม เพราะตนเองนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเชื่อว่าเพื่อนร่วมงานทุกคนขยัน มีความรับผิดชอบสูง จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ ดักลาส แมกเกรเกอร์ (Douglas Mc Gregor) ที่กล่าวว่าคนทุกคนขยัน มีความรับผิดชอบสูง และเชื่อว่าชีวิตจะดีขึ้น ในทฤษฎี Y¹ ตามที่ศึกษานิเทศก์อำเภอมีลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง นั่นถือว่าเป็นผลดีกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในฐานะของผู้ประสานงานตามคำสั่งกระทรวง ศึกษานิเทศก์ที่ 687/2519 เรื่อง ให้ศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นผู้แทนกระทรวง ศึกษานิเทศก์

7. ผลการเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านการแสดงออกความรักใคร่ผูกพันปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจุกอน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 5.52$) และกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจูลัง พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 5.49$) ส่วนด้านความต้องการความรักใคร่ผูกพัน ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มบรรจุกอน พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.59$) และกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอบรรจูลัง พ.ศ. 2509 มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 3.25$) จากผลการวิจัยได้พบว่า ลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านการแสดงออกความรักใคร่ผูกพันของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองกลุ่ม ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ คือลักษณะพฤติกรรมผู้นำที่ไม่แตกต่างกัน

การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองกลุ่มมีลักษณะพฤติกรรมผู้นำในการแสดงออกด้านความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลางและไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาช่วงระยะเวลา

¹ Douglas McGregor, The Human Side of Enterprise,

ตั้งแต่ทศวรรษ พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2526 (15 ปี) ช่วงเวลาดังกล่าวยาวนานพอที่จะเป็น
ตัวแปร ในการที่จะทำให้ลักษณะพฤติกรรมผู้นำ เกิดความแตกต่างกันบ้าง ฉะนั้นการที่ลักษณะ
พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอดังสองกลุ่ม ไม่ต่างกันจึงอาจจะเกิดมาจากระบบการ
บริหารงานบุคคลของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มิได้เน้นแนวคิดของการบริหารงาน
บุคคลแบบใหม่ ที่กล่าวถึงนี้ คือ

- ก. การมุ่งในเรื่องประสิทธิภาพของพนักงาน
- ข. การพิจารณาบุคคลในลักษณะที่เสริมสร้าง
- ค. องค์การกลางในศูนย์กลางการบริหารงานบุคคล
- ง. มุ่งในลักษณะวิชาชีพของการบริหารงานบุคคล

การที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้ปรับปรุงนโยบายและ
กระบวนการในการบริหารงานบุคคล จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการ
อำเภอมี่ลักษณะพฤติกรรมผู้นำในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน แต่การที่ศึกษาธิการอำเภอดังสองกลุ่ม
มีลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านความรักใคร่ผูกพันอยู่ในระดับปานกลาง นับว่าเป็นสิ่งที่ดีกับบทบาท
ของศึกษาธิการอำเภอ เพราะศึกษาธิการอำเภอจะไม่เน้นที่ตนเองและเพื่อนร่วมงาน จนทำให้
เกิดความเสียหายกับหน่วยงาน ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลียม เจ. เรดดีน
(William J. Reddin) ที่กล่าวไว้ว่าที่คือเอาความรักใคร่ผูกพันของตนเองกับของ
เพื่อนร่วมงาน สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด เป็นผู้นำที่หย่อนประสิทธิภาพ² สรุปได้ว่า ลักษณะพฤติกรรม
ผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ ในการแสดงออกด้านความรักใคร่ผูกพันเป็นผลดี กับบทบาทและ
ภารกิจของศึกษาธิการอำเภอ

¹ สมพงษ์ เกอมนสิน, การบริหารงานบุคคลแบบใหม่ (ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร),
2521 หน้า 17-22

² William J. Reddin, Managerial Effectiveness (New York :
McGraw-Hill, 1970), p. 238.

จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ลักษณะพฤติกรรมผู้นำในการแสดงความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันของกลุ่มศึกษานิการอำเภอบรจุกอน พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.59$) และกลุ่มศึกษานิการอำเภอบรจูลัง พ.ศ. 2509 อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 3.25$) พอลจะบอกให้ทราบว่าลักษณะพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิการอำเภอทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันไป ตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ น่าจะ เนื่องมาจากในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2526 (15 ปี) นั้นสำนักงานปลัดกระทรวงได้เ้านโยบายในการสรรหาบุคลากร เพื่อดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอ ไม่แน่นอน ฉะนั้นการคัดเลือกบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอ จึงไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ดังนั้นลักษณะพฤติกรรมผู้นำด้านความรักใคร่ผูกพันในการแสดงความต้อการจึงต่ำ จึง เป็นสิ่งที่ไม่น่าพอใจสมควรจะต้อง เร่งดำ เนินการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการบริหารงานบุคคลโดยยึดแนวการบริหารงานบุคคลแผนใหม่มากขึ้น โดยเฉพาะกองการเจ้าหน้าที่ต้องปรับปรุงโครงสร้างใหม่ด้วยการเพิ่มเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ ในเรื่องการบริหารงานบุคคลอย่างแท้จริงให้มากขึ้น

8. ผลการ เปรียบ เทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำในการแสดงออกและในการแสดงความต้อการ ด้านการร่วมประสานสัมพันธ์ด้านการควบคุม และด้านความรักใคร่ผูกพัน ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่าง ไม่นับยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิการมีได้ยึดถือแนวบริหารงานบุคคลแผนใหม่ กับศึกษานิการอำเภอ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอ เสนอแนะ เกี่ยวกับผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะที่เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิการ

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิการควรจะนำเอาความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ไป เป็นแนวทางในการวางนโยบายในการพัฒนาศึกษานิการอำเภอให้มีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับบทบาท

1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิการควรจะนำเอาความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. ลักษณะที่เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์อำเภอ

2.1 ศึกษานิเทศก์อำเภอต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง
ทักษะมนุษยสัมพันธ์และกระบวนการกลุ่ม

2.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอต้องปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองให้สอดคล้อง
กับบทบาทและภาระกิจ

2.3 ศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้อง ศึกษาหาความรู้ เพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา
ให้สูงขึ้น เพื่อสถานภาพของตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ

3. ลักษณะการศึกษาวิจัย

3.1 ศึกษา เรื่อง ศึกษานิเทศก์อำเภอกับทักษะมนุษยสัมพันธ์

3.2 ศึกษา เรื่อง บทบาทศึกษานิเทศก์อำเภอกับ ลักษณะพฤติกรรมผู้นำ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย